

Ariëns Prijs 2022 uitgereikt in Deventer

In het Titus Brandsma Huis te Deventer heeft de Utrechtse hulpbisschop mgr. Hoogenboom op zaterdag 22 oktober de Ariëns Prijs voor Diaconie (1.500 euro en een kunstwerk) uitgereikt aan het Meester Geertshuis te Deventer. Dit is "een diaconaal initiatief dat structureel is opgezet, verschillende projecten en activiteiten heeft, oecumenisch is opgezet en werkt en samenwerkt met veel organisaties in de stad," zo zei mgr. Hoogenboom tijdens de prijsuitreiking. Hij noemde de bijeenkomst in Deventer "de hoogtijdag van de diaconie in het Aartsbisdom Utrecht."

Het Meester Geertshuis is een initiatief van kerken in Deventer dat in 2006 ontstond. De open ontmoetingsplek ging functioneren als een schakel tussen de straat, eenzaamheid, rondlopen met vragen, dakloosheid, psychisch en maatschappelijk vastlopen. Mgr. Hoogenboom: "De presentiemethode heeft veel aandacht en functioneert bij de vrijwilligers. Opvallend is de aandacht voor de mens, die wordt gezien, en de waardigheid van eenieder en dan pas voor het probleem." Coördinator Marianne Kok nam namens het Meester Geertshuis de prijs in ontvangst (foto boven). "Er staan 80 vrijwilligers achter mij die 700 unieke bezoekers mogen ontvangen. Uit die groep bezoekers komen nieuwe vrijwilligers, die zich zo op een mooie manier ontwikkelen. Mensen hoeven dan niet alleen dankbaar te zijn maar kunnen ook iets geven en daarmee zijn we een betekenisvolle gemeenschap met een open hart. Ik ga straks naar de inloop van het Huis en daar laat ik de prijs zien. De mensen zullen er blij mee zijn!"

De tweede prijs, een kunstwerk en 1.000 euro, ging naar het initiatief van de Werkgroep Diaconie en Caritas Nieuwegein (parochie H. Drie-eenheid) om kleding in te zamelen voor de gedetineerden van de Penitentiële Instelling in Nieuwegein. "Het initiatief is op een indrukwekkende manier van onderop opgezet door enkele zeer betrokken mensen. Vanuit uw geraaktheid door armoede en het gemis dat daardoor ontstaat, bent u iets gaan doen voor mensen in uw omgeving, waar normaal gesproken niet snel iets voor wordt georganiseerd," zo citeerde mgr. Hoogenboom het juryrapport. John Sloot en Hortense Höppener-Bouvy (foto midden) van de caritas Nieuwegein waren enorm verrast met de tweede prijs. Mevrouw Höppener

vertelde droogkomisch over de start van het project: ondergoed kopen bij de Zeeman voor de gedetineerden ("welke maat en met of zonder pijpjes?"), een initiatief dat inmiddels is uitgegroeid tot een grote kledinginzamelingsactie.

Ruim 11.000 stemmen werden uitgebracht voor de PublieksPrijs (eveneens 1.000 euro en een kunstwerk), die met 34 procent werd gewonnen door de tiengroep M25 van de Sint Jorisparochie

uit Almelo (foto onder). De naam verwijst naar hoofdstuk 25 van het Evangelie van Matteüs, waarin de werken van barmhartigheid staan beschreven. "De jongeren organiseren maandelijks een diaconale activiteit gebaseerd op één van de werken van barmhartigheid. Bij alle nominaties springt deze jongerengroep eruit vanwege de leeftijd. Want meestal zijn diaconale vrijwilligers ouder. Het is daarom om meerdere redenen heel mooi dat een M25 jongerengroep winnaar is geworden van de keuze van het publiek," aldus de jury. Pastoor Woolderink van de Almelse St. Jorisparochie was erbij in Deventer en is blij voor de M25-groep uit Almelo: "Veel leden komen uit de groep van misdienaars en acolieten. Zo is er ook de band tussen spiritualiteit en diaconie en dat is waardevol." De winnaars zelf zien deze PublieksPrijs als "een mooie bekroning en bevestiging van wat we allemaal doen. We zijn op de goede weg!"

Bij de uitreiking van de prijzen, waarbij ook een aantal van de genomineerde diaconale initiatieven werd gepresenteerd, waren zo'n 120 aanwezigen uit het aartsbisdom. De Ariëns Prijs voor Diaconie wordt georganiseerd door het Aartsbisdom Utrecht en de Stichting Het Ariëns-Comité en draagt de naam van Alphons Ariëns. In de vorige eeuw toonde deze priester en kandidaat-zalige van het Aartsbisdom Utrecht een grote betrokkenheid bij de in armoede verkerende arbeidersgezinnen in Twente.

In zijn welkomstwoord benadrukte Hub Crijns, juryvoorzitter en vicevoorzitter van het Ariëns-Comité, "dat we lang hebben uitgekeken naar deze dag. Het is de zevende keer dat de Ariëns Prijs wordt uitgereikt en steeds zijn het tussen de 25 en 30 nominaties. Er gebeurt dus veel op diaconaal terrein in het Aartsbisdom Utrecht." Ellen Hogema verzorgde een aantal interviews met genomineerden. Zoals de PCI Jacobus de Meerdere Enschede, waar statiegeld sparen voor anderen is uitgegroeid tot maar liefst 540 pakketten die voor de Kerst bij gezinnen worden bezorgd. In Oldenzaal is het project om kinderarmoede te bestrijden nog in ontwikkeling. Kinderen die opgroeien in armoede missen veel en ervaren stress. De initiatiefnemers willen de kinderen en hun ouders motiveren tot gezonde voeding en voldoende beweging – dankzij *fitcoins* die zijn in te wisselen bij supermarkten. Er wordt nu gewerkt aan voldoende maatschappelijk draagvlak en ondersteuning van supermarkten en diëtisten, zodat het project in het voorjaar van 2023 van start kan. Bij een aantal projecten werd duidelijk dat de AVG-wetgeving de uitvoering kan belemmeren: goede afspraken met bijvoorbeeld school of gemeente helpen dan om ervoor te zorgen dat met gegarandeerde anonimiteit toch de juiste mensen worden bereikt.

Hans Oldenhof (voormalig diocesaan diaconaal werker) gaf namens de jury een theologisch commentaar op de 25 diaconale initiatieven. "Dat is belangrijk want we weten als jury uit ervaring hoe je zo in een diaconaal project op kunt gaan dat je het bijzondere ervan uit het oog kunt verliezen. En dat je ook vergeet hoe de geschiedenis is van diaconale inzet, en hoe die, met de Kerk en de samenleving eromheen, aan verandering onderhevig is," aldus Oldenhof. Als voorbeeld van hoe diaconie en verandering in Kerk en samenleving op elkaar ingrijpen, noemde Oldenhof de verandering in het denken over financiële noodhulp. "Eeuwenlang werd naar mensen in geld- of broodnood met een moraliserende blik gekeken. Lange tijd werden ook door onze Kerk alleen medegelovigen geholpen. Je moest wel in de kerk komen of op z'n minst beloven dat weer te gaan doen. En er werd gekeken of je zelf schuld had aan je situatie. Was je wel een eerbare burger? Die moraliserende blik was er met de beste bedoelingen. De helpers wilden echt dat de geholpene door kerkbezoek en door een betere levenswandel meer greep zou krijgen op zijn of haar leven. Zat dat er niet in, dan werd iemand aan zijn lot overgelaten. Je wilde je geld immers niet in een bodemloze put gooien." Daarbij hadden de armenbesturen geen oog voor de structurele oorzaken van armoede, waardoor veel arbeiders wegliepen bij de Kerk. "Ze voelden zich in de steek gelaten. Binnen de Kerk als instituut werden mensen als Alphons Ariëns en vele anderen geprikkeld om buiten de gebaande paden te gaan denken," aldus Oldenhof. Dat heeft zich de afgelopen eeuw doorgezet, ook buiten de kerkelijke structuur ontstonden diaconale initiatieven. Over de huidige tijd bleek Oldenhof optimistisch: "In allerlei verbanden zoeken mensen naar een reëel toekomstperspectief, waarbij extra oog is voor het voorkomen van armoede en uitsluiting, en voor een duurzame ontwikkeling. Theologisch kun je dit duiden als het werk van Gods Geest. In de harten van alle mensen, binnen en buiten de kerken, zaait die Geest het verlangen naar en de hoop op een betere toekomst."